

Kortlægning af seksuelle krænkelser

Dansk Journalistforbund

Udarbejdet af: Flemming Pedersen og
Søren Vejstrup Grove

Marts 2018

KORTLÆGNING AF SEKSUELLE KRÆNKELSER

Udarbejdet af: Flemming Pedersen og Søren Vejstrup Grove
Udgiver: TeamArbejdsliv

© TeamArbejdsliv

Marts 2018

INDHOLD

Indhold 3

Forord 4

1 Opsummering 5

2 Gennemførelse og svarprocenter 8

3 Krænkelser 10

4 Hvori består krænkelserne? 14

5 Krænkeren og krænkelsen 16

6 Selv krænker 20

7 Overværet krænkelser 21

FORORD

TeamArbejdsliv har assisteret Dansk Journalistforbund (DJ) med at udarbejde et spørgeskema, som spørger ind til medlemmernes oplevelser af at blive udsat for seksuelle krænkelser.

DJ har selv udarbejdet den endelige version af skemaet og har selv forestået den elektroniske dataindsamling, som forløb i februar måned 2018. Undersøgelsen er udsendt til de 17.622 medlemmer, hvor DJ er i besiddelse af en mailadresse på medlemmet.

TeamArbejdsliv har herefter overtaget datamaterialet og fremstiller i denne rapport hovedresultaterne.

Marts 2018

1 OPSUMMERING

Kvinder og yngre krænkes betydelig mere end mænd og ældre. Undersøgelsen bekræfter forestillingen om, at det er de ældre, der krænker, og at det mest er mænd, der krænker kvinder. Det er antalmæssig flere der krænkes af kolleger end af ledere, og der er flere der bliver krænket på jobbet end af kilder samt seere/læsere/lyttere.

Krænkelser synes at være en kultur på nogle arbejdspladser og for nogle ansatte og ledere. Hvis DJ ønsker at påvirke andelen, der krænkes i nedadgående retning, er arbejdspladsen et oplagt indsatsområde både ledere og ikke ledere (kolleger).

Hvem krænkes?

4.047 blandt de 17.622 medlemmer af DJ som undersøgelsen er udsendt til, har besvaret undersøgelsen, hvilket svarer til 23 procent. Svarprocenten er 26 procent blandt kvinder og 21 procent blandt mænd. Resultaterne i undersøgelsen kan ikke udbredes til at gælde DJ som helhed.

10,6 procent svarende til 427 respondenter rapporterer, at de inden for de sidste 10 år har været udsat for mindst en seksuel krænkelse.

4,7 procent svarende til 192 respondenter rapporterer, at de inden for de sidste 12 måneder har været udsat for mindst en seksuel krænkelse.

Det er især kvinder som oplever at være blevet seksuelt krænket (17,6 % kvinder og 2,4 procent mænd) inden for de sidste 10 år.

Andelen, der oplever sig krænket falder markant med alderen. 8,8 procent blandt de, der er under 35 år, 4,4 procent blandt de, der er 35-49 år og for 1,5 procent blandt de som er 50 år og derover oplever sig krænket inden for 12 måneder.

Dem med fast tilknytning til arbejdsmarkedet oplever i mindre omfang krænkelser, end dem med en løsere tilknytning (andel krænket inden for 12 måneder):

- Studentermedhjælper eller praktikant i medie- og komm. branchen (10,0%)
- Projektansat/tidsbegrænset ansat (7,7%)
- Studerende (ikke i praktik eller i studiejob) (7,6%)
- Lederansvar (4,7%)
- Freelancer eller selvstændig (4,6%)
- Fastansat (3,7%)
- Ledig (1,9%)

Blandt faggrupper er der følgende fordeling blandt de som har oplevet krænkelser inden for de seneste 12 måneder:

- Blogging (7,1%)
- PR og kommunikation (6,1%)
- Journalistik (5,5%)
- Planlægning, produktion, økonomi og organisation (4,8%)
- Grafisk design/illustration (4,1%)
- Film- og tv-teknisk arbejde (foto, lyd, klip, producer) (3,4%)
- Billedmedieoversættelse/tekstning (2,7%)
- Offentlig kommunikation (2,7%)
- Film- og tv-teknisk arbejde (foto, lyd, klip, producer) (3,4%)
- Foto, still (2,3%)

Hvem krænker?

Blandt de 10,6 procent, der oplever at blive krænket inden for en tiårig periode er langt de fleste krænket af kolleger (knap 7 procent) og/eller af ledere (knap 5 procent). Inden for 12 måneder krænkes 2,6 procent af kolleger og 1,2 procent af ledere.

Blandt de 10,6 procent, der oplever at bliver krænket inden for en tiårig periode krænkes 8,9 procent af en fra deres arbejdsplads, 3,8 procent af informanter, 2,2 procent af eksterne samarbejdspartnere og 1,6 procent af modtagere.

Blandt de 4,7 procent, der oplever at bliver krænket inden for 12 måneder krænkes 3,2 procent af en fra deres arbejdsplads, 1,4 procent af informanter, 0,8 procent af eksterne samarbejdspartnere og 0,8 procent af modtagere.

Kvinder bliver næsten udelukkende krænket af mænd og især af mænd, som er ældre eller meget ældre end dem selv.

Mænd bliver enten krænket af kvinder, som er ældre end dem selv eller af andre mænd som enten er jævnaldrende eller ældre end dem selv.

Krænkelsen

Knap to tredjedele får i situationen, mens de bliver krænket, en erkendelse af, at de bliver udsat for en krænkelse, mens godt en tredjedel først erkender det senere – heraf har 11 procent først opdaget det mere end et år senere.

71 procent gør ikke krænkeren opmærksom på, at de oplever sig krænket og 29 procent gør det. 17 procent gør det i situationen, 9 procent kort tid efter og 3 procent væsentlig senere.

19 procent har ikke fortalt andre om, at de er blevet krænket og 81 procent har.

91 procent af de, som er blevet krænket svarer, at episoden ingen konsekvens havde for den der krænkede. 5 procent svarer at krænkeren fik en påtale og i meget få tilfælde førte det til afskedigelse.

12 procent af de der er blevet krænket svarer, at episoden (krænkelsen) stadig har en betydning for deres selvværd, 36 procent oplevede at det var ubehageligt at møde på arbejde i en periode, 18 procent at det påvirkede deres selvværd i en periode, 9 procent skiftede afdeling eller arbejdsplads og 1 procent blev sygemeldte. 33 procent svarer, at krænkelsen ikke have en betydning.

Der er til de som er blevet krænket af en leder inden for de sidste 10 år stillet en række spørgsmål til krænkelsens karakter. Den enkelte kan have oplevet flere former for krænkelse:

- Upassende verbale bemærkninger eller hentydninger (70 %)
- Upassende fysisk kontakt (berøringer, omfavnelser kys) (48 %)
- Grove uønskede verbale bemærkninger (42%)
- Upassende elektronisk opmærksomhed (via mail, chat mv) (26%)
- Grov uønsket fysisk kontakt (pres og overgreb af eksplicit seksuel art) (13%)
- Grov uønsket elektronisk opmærksomhed (via mail, chat mv) (11%)

Overværet krænkelse

5 procent har inden for de sidste 12 måneder overværet, at andre er blevet krænket. Blandt de 5 procent er det især kolleger og ledere, som bliver krænket.

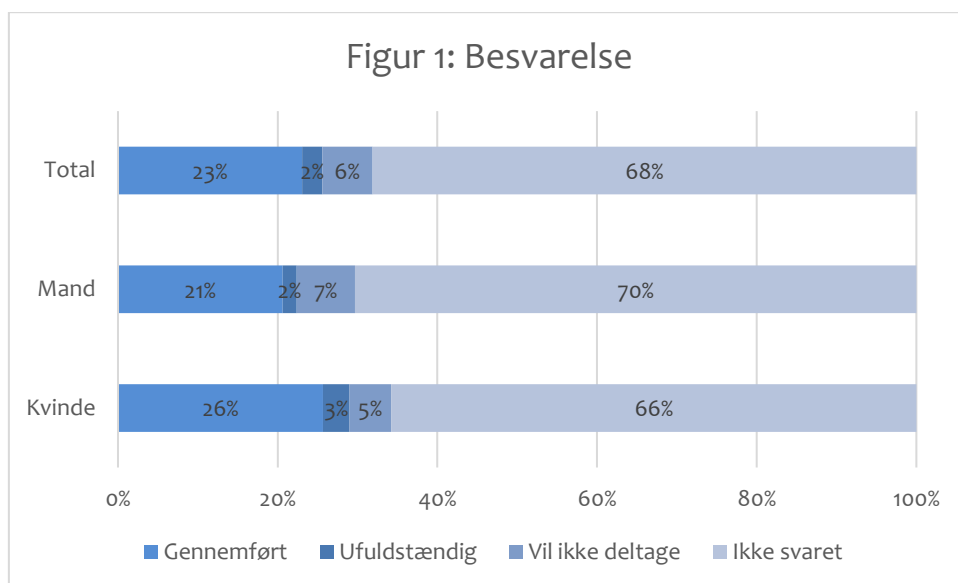
75 procent har reageret på kränkelsen de har overværet og 25 procent har ikke. Den mest almindelige reaktion er at tale med og støtte den krænkede.

Selv krænket

96 procent har ikke krænket andre og 3 procent er i tvivl, om de har været del af episoder, hvor de kan have krænket andre.

2 GENNEMFØRELSE OG SVARPROCENTER

23 procent af de 17.622 DJ-medlemmer, der er blevet spurgt, har besvaret undersøgelsen, heraf 26 procent blandt kvinder og 21 procent blandt mænd. Vi ved ikke, om de resterende 77 procent ville have svaret på samme måde som de 23 procent, og de ville have rapporteret færre eller flere krænkelser. De resultater som fremlægges i rapporten er derfor ikke statistisk sikre, og de kan ikke bruges til at sige, at sådan ser billedet ud for alle DJ's medlemmer. Undersøgelsen giver et fingerpeg om andelen, som oplever sig krænket, og når det fx gælder om, hvem der krænker kan det formodes, at resultaterne ikke ville ændre sig voldsomt, hvis flere havde besvaret.

Gennemsnitsalderen for de, som ikke vil deltage, er 55, mens den ligger på mellem 41-44 for de tre andre grupper.

I tabel 1 og tabel 2 vises tilknytning til arbejdsmarkedet samt primært arbejdsområde blandt respondenterne.

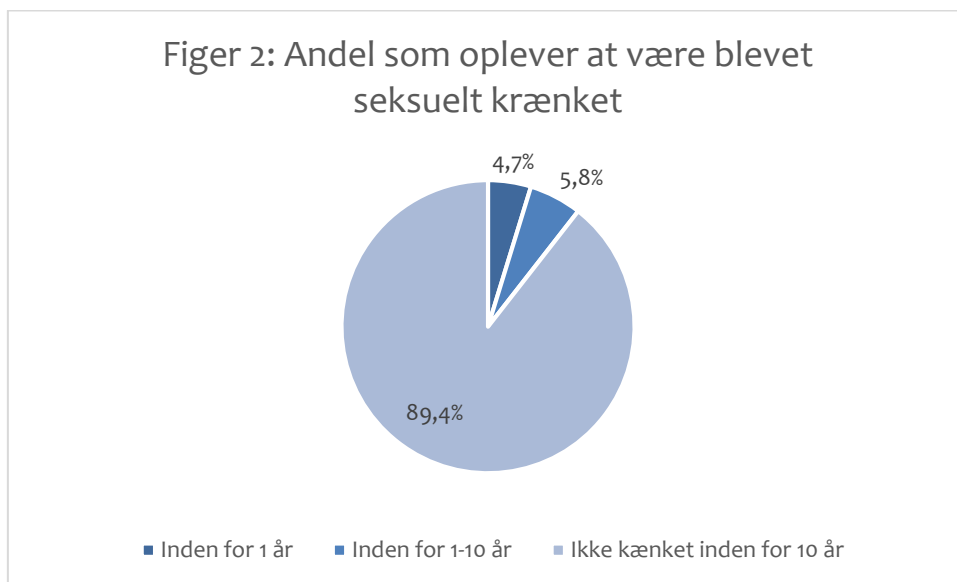
TABEL 1: AKTUEL TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET	
Fastansat	47%
Projektansat/tidsbegrænset ansat (modtager lønsedler)	9%
Studertermedhjælper eller praktikant i medie- og komm. branchen	7%
Studerende (ikke i praktik eller i studiejob)	4%
Freelancer eller selvstændig	22%
Lederansvar	3%
Ledig	8%
Total	100%

TABEL 2: PRIMÆRT ARBEJDSOMRÅDE	
Foto, still	5%
Film- og tv-teknisk arbejde (foto, lyd, klip, producer)	8%
Grafisk design/illustration	4%
Journalistik	51%
PR og kommunikation	18%
Offentlig kommunikation	6%
Planlægning, produktion, økonomi og organisation	2%
Billedmedieoversættelse/tekstning	1%
Blogging	0%
Andet	5%
Total	100%

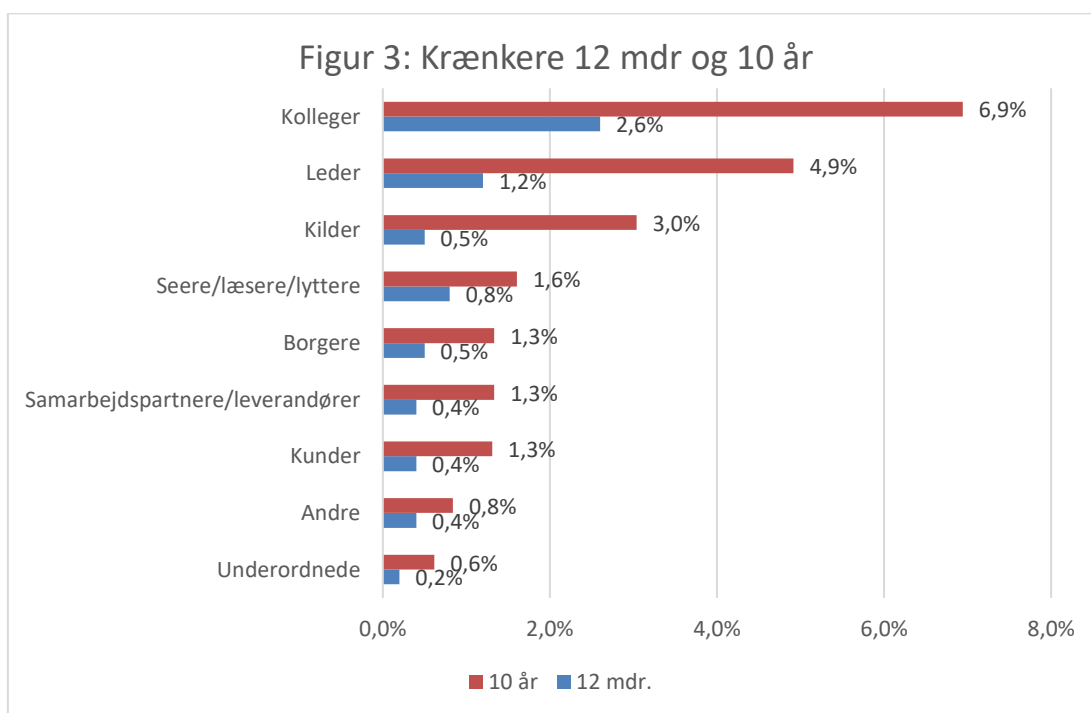
3 KRÆNKELSER

10,6 procent svarende til 427 ud af 4047 respondenter rapporterer, at de inden for de sidste 10 år har været udsat for mindst en seksuel krænkelse. Inden for 12 måneder er det 4,7 procent svarende til 192 respondenter, som rapporterer at være blevet krænket.

Tilsvarende er 89,4 procent ikke krænket inden for de sidste 10 år og 95,3 procent er ikke krænket inden for det sidste år.

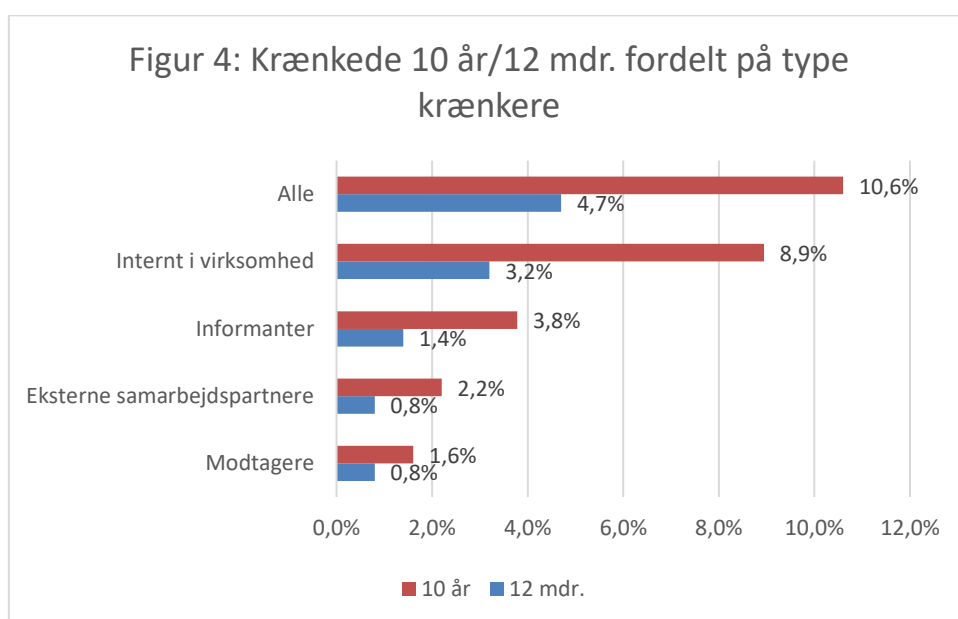
Både inden for 12 mdr. og inden for en tiårsperiode oplever flest at blive krænket seksuelt af kollegaer og derefter følger ledere (figur 3). Vi kender ikke det antalsmæssige forhold mellem medarbejdere og ledere på respondenternes arbejdspladser, men vi må antage, at der stort set altid er flere kolleger end ledere, hvilket er en simpel forklaring på, at flere oplever sig krænket af kollegaer end af ledere.

Få oplever sig krænket af underordnede (og få må formodes at have underordnede). Den umiddelbart største udfordring (målt i andel) er således krænkelser fra kolleger.

Når de mulige krænkere inddeles i fire kategorier (figur 4) er 8,9 procent inden for 10 år blevet krænket af nogen fra arbejdspladsen, 3,8 procent af informanter, 2,2 procent af eksterne samarbejdspartnere og 1,6 procent af modtagere af formidlingsprodukter. Den samme tendens gælder for krænkelser inden for 12 måneder. Det er en forklaring, at den enkelte højst sandsynlig har flest relationer til og mest tid sammen med kolleger og ledere i virksomheden, og det er en forklaring på, at internt i virksomheden scorer højest. Det peger på, at hvis man vil arbejde med at nedsætte andelen som oplever krænkelser, er det oplagt at begynde på arbejdspladsen.

Af de 10,6 procent, som har oplevet krænkelser inden for de ti år har stort set alle oplevet af blive krænket af mindst en fra arbejdspladsen. Det samme gælder for 4,7 procent som er krænket inden for 12 måneder.

I spørgeskemaet er spurgt til antal krænkelser inden for de sidste 10 år opdelt på 1 gang, 2-5 gange, 6-10, 11-50 og over 50 gange. Der er når vi ser på kolleger, ledere, kilder osv., forholdsvis ingen væsentlige forskelle i hvor ofte, er krænket fra de forskellige mulige krænkere.

For hver enkelt krænker er undersøgt om der er forskel efter køn, alder, arbejdsmarkedstilknnytning og arbejdsområde. Da der er få respondenter i en del af kategorier giver det for denne del ikke statistisk mening af gennemføre krydsene, for ledere og kolleger er der ikke væsentlige forskelle ud fra køn, alder, arbejdsmarkedstilknnytning og arbejdsområde.

TABEL 3: SEKSUELLE KRÆNKELSER FORDELT PÅ BAGGRUNDSVARIABLE			
		Inden for 10 år	Inden for 12 måneder
Alle		10,6%	4,7%
Køn	Kvinde	17,6%	7,9
	Mand	2,4%	1,1
Alder	Under 35	16,8%	8,8%
	35—49	10,9%	4,4%
	50 eller derover	4,7%	1,5%
AMtilknytning	Projektansat/tidsbegrænset ansat (modtager lønsedler)	17,1%	7,7%
	Studerende (ikke i praktik eller i studiejob)	(15,3%)	7,6%
	Studentermehjælper eller praktikant i medie- og komm. branchen	(12,2%)	10,0%
	Ledig	11,6%	1,9%
	Freelancer eller selvstændig	10,9%	4,6%
	Lederansvar	8,7%	4,7%
	Fastansat	8,5%	3,7%
	Faggruppe	Blogging	14,3%
	PR og kommunikation	13,5%	6,1%
	Journalistik	11,3%	5,5%
	Grafisk design/illustration	9,7%	4,1%
	Billedmedieoversættelse/tekstning	8,1%	2,7%
	Offentlig kommunikation	7,3%	2,7%
	Film- og tv-teknisk arbejde (foto, lyd, klip, producer)	6,5%	3,4%
	Foto, still	6,3%	2,3%
	Planlægning, produktion, økonomi og organisation	6,0%	4,8%

Markant flere kvinder (17,6 %) end mænd (2,4%) har oplevet krænkelse inden for de sidste ti år og den samme tendens gælder inden for de, der har oplevet krænkelse inden for 12 måneder.

Oplevelsen af at blive krænket falder med alderen og er dermed væsentlig højere blandt de yngre (også yngre kvinder). Blandt de, som har oplevet krænkelser inden for de sidste 12 måneder, gælder det for 8,8 procent blandt de, der er under 35 og for 1,5 procent blandt de som er 50 og derover. Det vil sige, at knap seks gange flere unge oplever krænkelser end ældre.

Dem, som har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, oplever i mindre omfang at være krænket sammenlignet med dem, som har en løsere tilknytning til arbejdsmarkedet eller er under uddannelse. Blandt de, som er krænket inden for de sidste 10 år, er det dem, som aktuelt er projektansatte/tidsbegrænset ansatte, som rapporterer højest. Fastansatte og personer med lederansvar rapporterer lavest og freelancere/selvstændige kun lidt over.

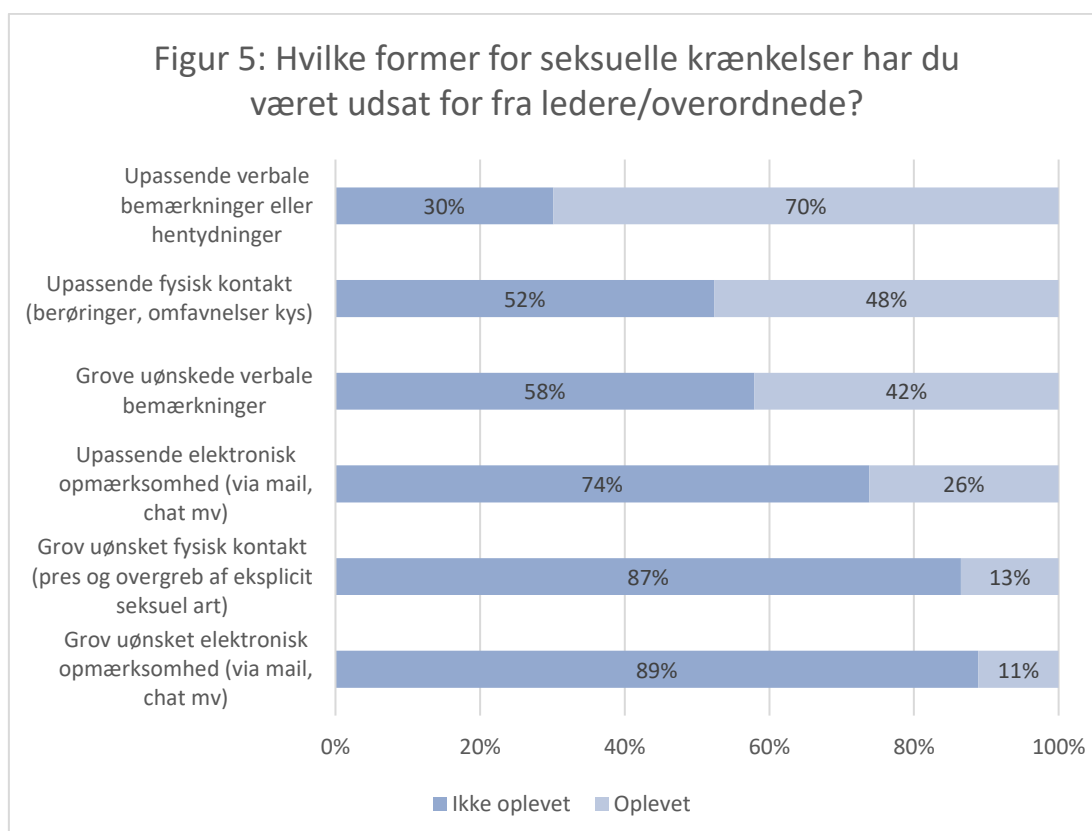
Inden for 12 måneder er det studentermedhjælpere/praktikanter, der rapporterer højest, herefter kommer studerende samt projektansatte/tidsbegrænset ansatte.

Film og foto er faggrupper, hvor færre oplever sig krænket, mens journalistik, PR og kommunikation er faggrupper, hvor flere oplever sig krænket. Det er værd at bemærke, at studentermedhjælpere og praktikanter oplever den højeste rate af seksuelle krænkelser, når man udelukkende ser på de sidste 12 måneder. Dette hænger formentlig sammen med at de både er unge og har løs tilknytning til arbejdsmarkedet, som begge lader til at være risikofaktorer. Grunden til at studentermedhjælpere ikke også scorer højest på mængden af krænkelser indenfor 10 år, skyldes formentlig, at de ikke har særlig langt tid på arbejdsmarkedet.

4 HVORI BESTÅR KRÆNKELSERNE?

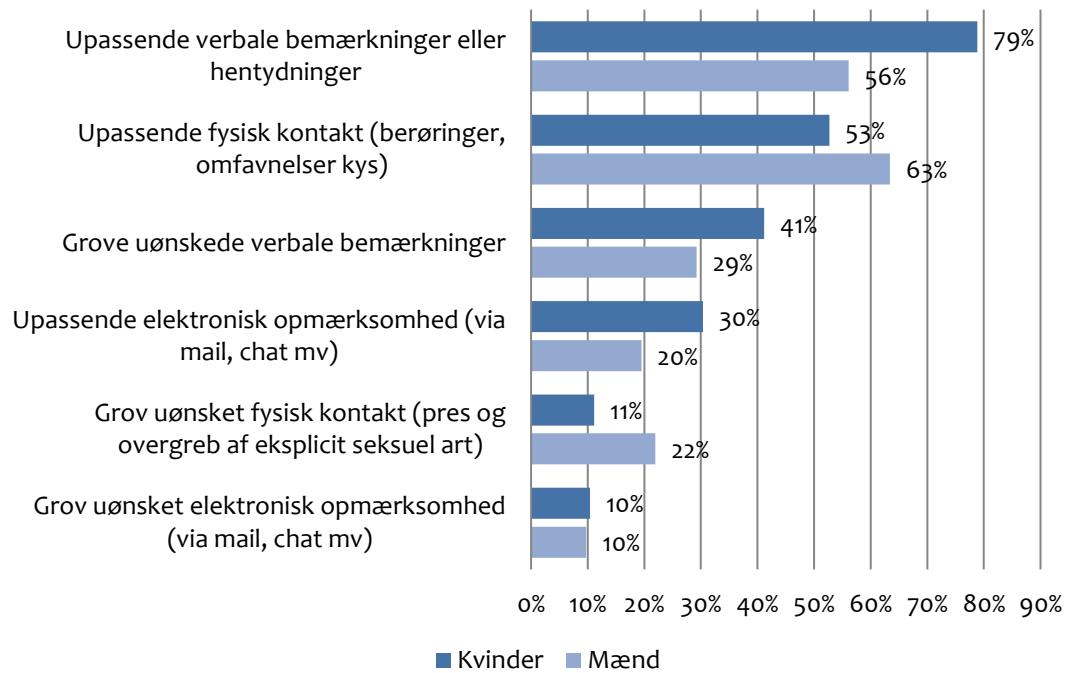
I figur 5 er de respondenter som har svaret, at de er blevet krænket af ledere/overordnede inden for en 10-årig periode, spurgt om, hvori krænkelserne bestod. Den enkelte respondent har kunnet opleve mere end én form for krænkelse og derfor summerer krænkelserne samlet set til over 100 procent.

Ud af de krænkede har 70 procent oplevet upassende verbale bemærkninger eller hentydninger. 48 procent upassende fysisk kontakt, 42 procent grove uønskede verbale bemærkninger osv. Generelt er det 'upassende' placeret som det, der oftest hænder, og det 'grove' som det er mest sjældent hænder.

Der er som allerede nævnt en væsentlig større andel af kvinder end mænd, som oplever de er blevet krænket. I figur 6 vises de krænkelser som de to køn, hver især oplever. Der er generelt ikke store forskelle. Kvinder rapporterer i højere grad end mænd upassende verbale bemærkninger eller hentydninger, grove uønskede verbale bemærkninger, og upassende elektronisk opmærksomhed. Mænd rapporterer i højere grad upassende fysisk kontakt og grov uønsket fysisk kontakt.

Figur 6: Former for seksuelle krænkelser fra kolleger og leder fordelt på køn af den krænkede.

5 KRÆNKEREN OG KRÆNKELSEN

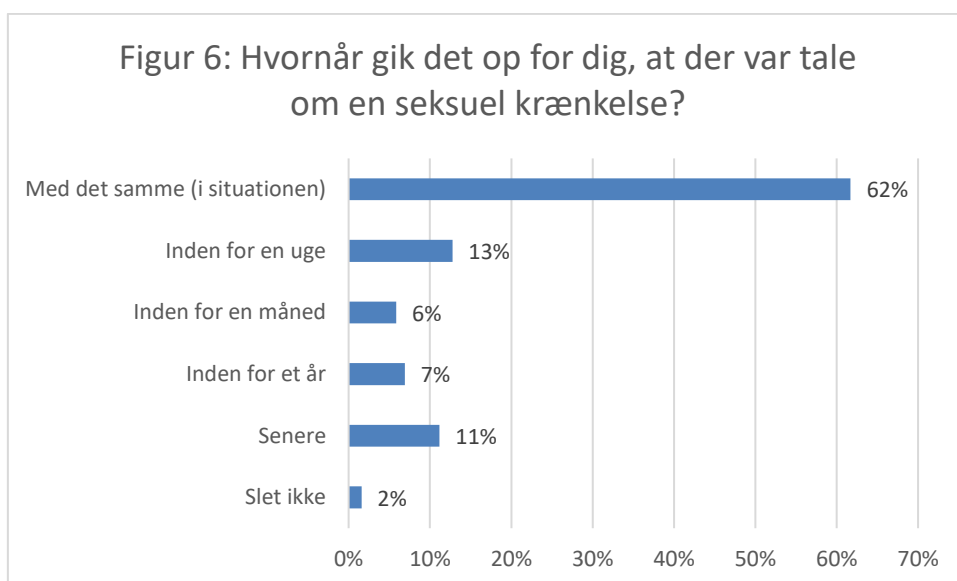
Det er spurgt til alder og køn hos de ledere/overordnede som har krænket. For kvinder viser det sig, at næsten alle de, der krænker kvinder, er mænd, og at det oftest er mænd, der er ældre eller meget ældre end den krænkede.

Tabel 4: Ledere og overordnede der har krænket kvinder						
		Køn på ledere/overordnede, der krænkede?				
		Alle kvinder	Oftest kvinder	Lige meget mænd og kvinder	Oftest mænd	Alle mænd
Alder på ledere/overordnede, der krænkede?	Oftest meget ældre end mig	0%	0%	0%	0%	24%
	Oftest ældre end mig	1%	0%	0%	3%	58%
	På nogenlunde samme alder	0%	0%	0%	0%	10%
	Oftest yngre end mig	0%	0%	0%	0%	4%
	Oftest meget yngre end mig	0%	0%	0%	0%	0%
	Husker ikke	0%	0%	0%	0%	0%

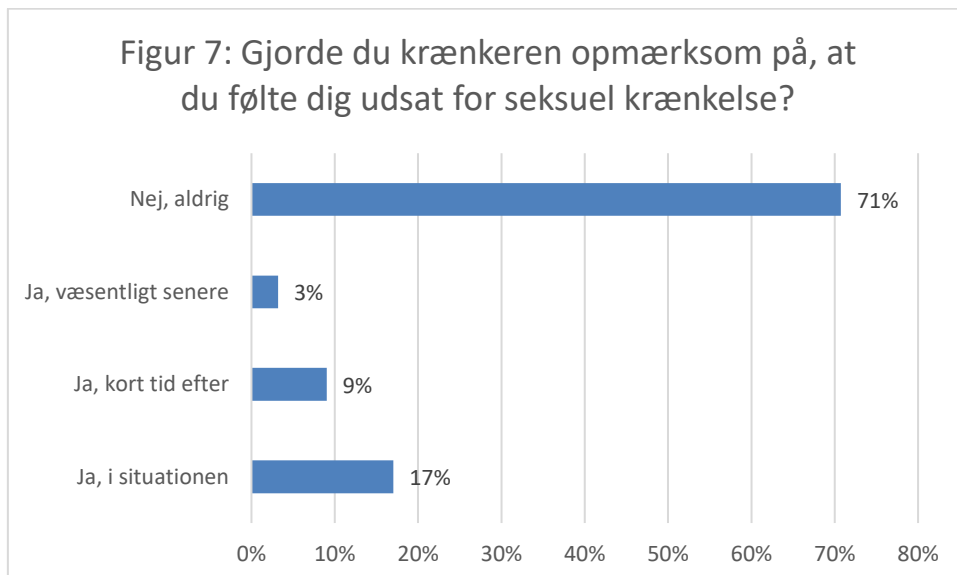
For mænd viser det sig, at en stor del af de, der krænker, er kvinder som oftest er ældre end mændene, men også at mænd krænkes af mænd, som er ældre end dem selv.

Tabel 5: Ledere og overordnede der har krænket mænd						
		Køn på ledere/overordnede, der krænkede?				
		Alle kvinder	Oftest kvinder	Lige meget mænd og kvinder	Oftest mænd	Alle mænd
Alder på ledere/overordnede, der krænkede?	Oftest meget ældre end mig	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%
	Oftest ældre end mig	37,5%	12,5%	0,0%	0,0%	12,5%
	På nogenlunde samme alder	12,5%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%
	Oftest yngre end mig	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Oftest meget yngre end mig	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	Husker ikke	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Knap to tredjedele bliver bevidste om, at de er udsat for en krænkelse, mens den foregår, mens de øvrige bruge længere tid på at erkende krænkelsen. Der er en pæn spredning på inden for en uge, inden for en måned osv.

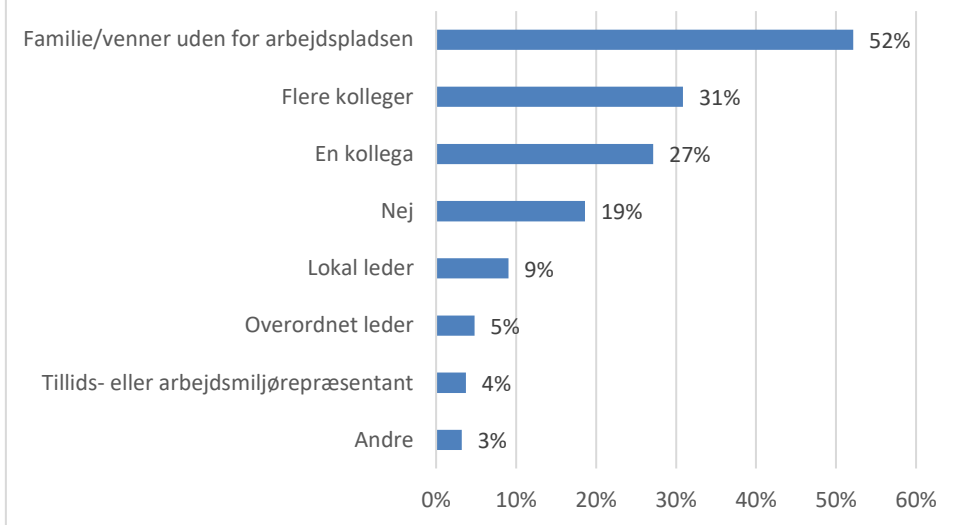

71 procent har aldrig gjort krænkeren opmærksom på, at de har oplevet sig krænket og 29 procent har. De 29 procent fordeler sig på 17 procent, som gjorde opmærksom i situationen, 9 procent kort tid efter og 3 procent væsentlige efter hændelsen.

Familie og venner er de som den krænkede oftest har fortalt om hændelsen/hændelserne, herefter følger kollega lokal og overordnet leder. Tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter synes ikke at have en rolle i at blive fortalt om krænkelsen. 19 procent har ikke fortalt andre om krænkelsen.

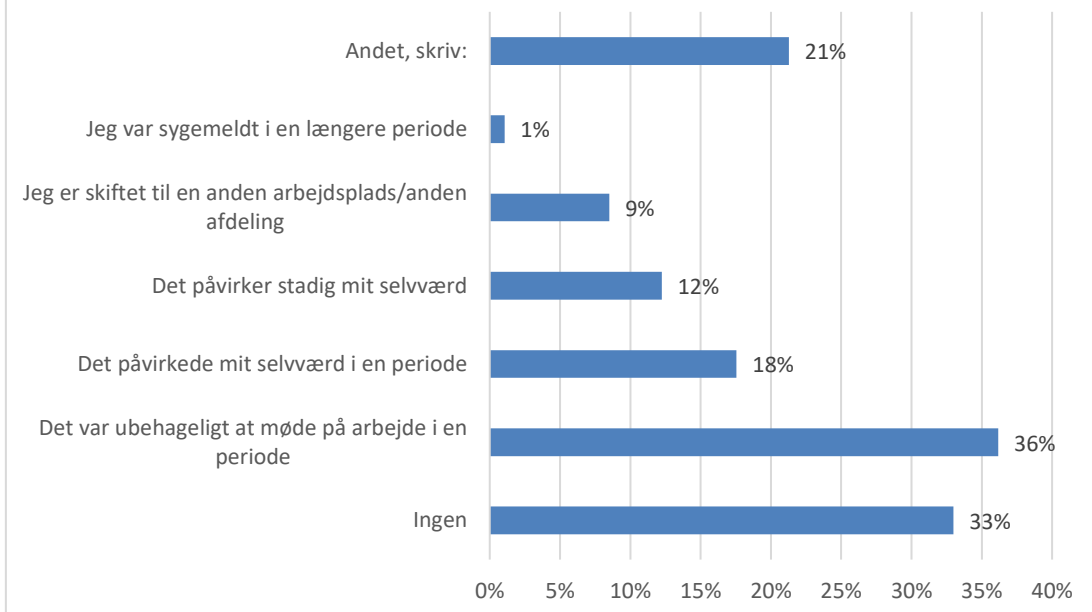
Figur 8: Hvem har du fortalt om krænkelserne?

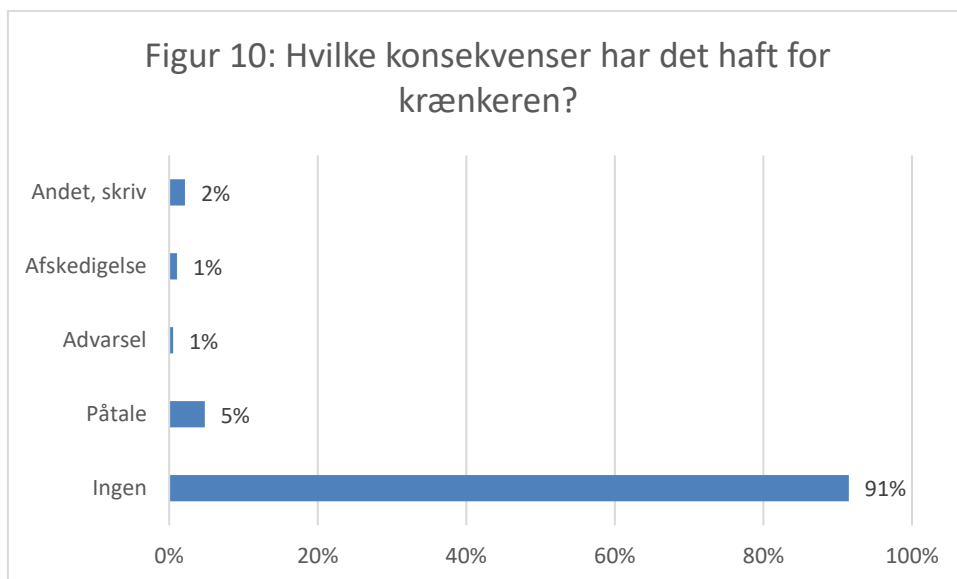
En tredjedel svarer, at krænkelserne ingen betydning har haft for dem. For 67 procent har de haft en betydning.

Få har heldigvis været sygemeldt på grund af, at de er blevet krænket. En større andel har påvirkninger i en kortere periode efter hændelsen, hvor de fik en påvirkning af deres selvværd og/eller oplevede det ubehageligt at gå på arbejde. Knap 10 procent er skiftet til enten anden arbejdsplads eller anden afdeling, hvilket er en alvorlig konsekvens. 12 procent har stadig en påvirkning af deres selvværd.

Figur 9: Hvilken betydning har den seksuelle krænkelse haft for dig?

I langt de fleste tilfælde (91%) har krænkelsen, efter den krænkedes vurdering, ikke haft nogen konsekvens for krænkeren. I fem procent af tilfældene har der været en påtale, og i få tilfælde advarsel eller afskedigelse.

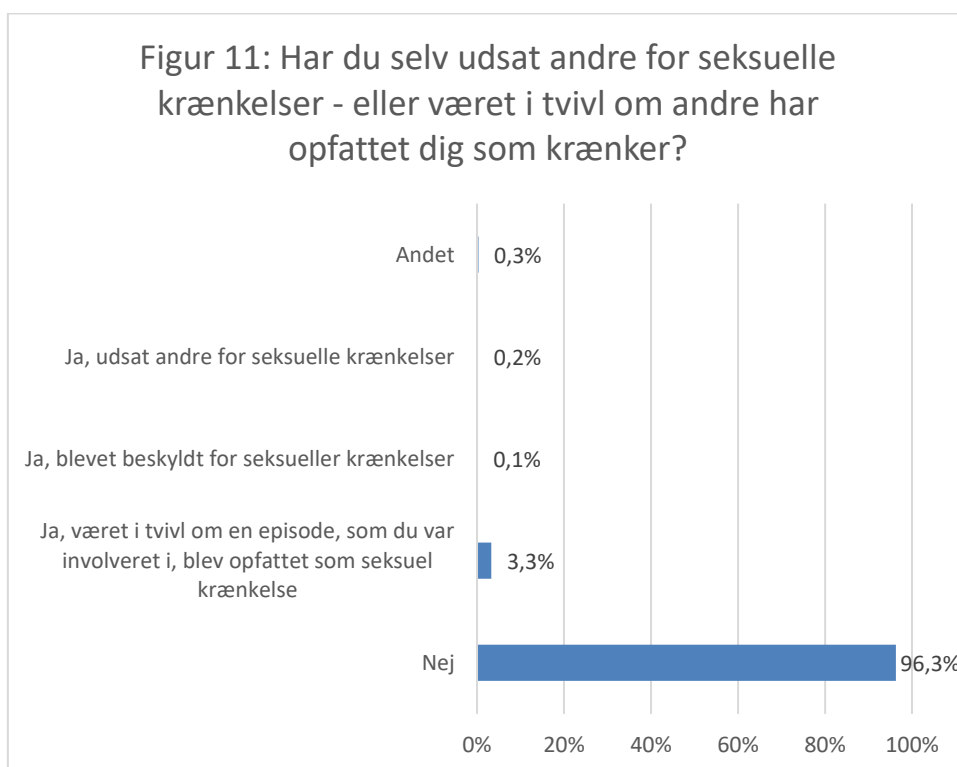

6 SELV KRÆNKER

Langt de fleste (96 %) rapporterer, at de ikke selv har krænket andre. 3 procent har været i tvivl, om de har været i episoder, som kan have krænket andre. Ganske få er blevet beskyldt for at krænke og ganske få rapporterer, at de selv har krænket andre.

Set i sammenhæng med den andel, som selv rapportere at have været krænket, er der meget få som rapportere, at de krænker.

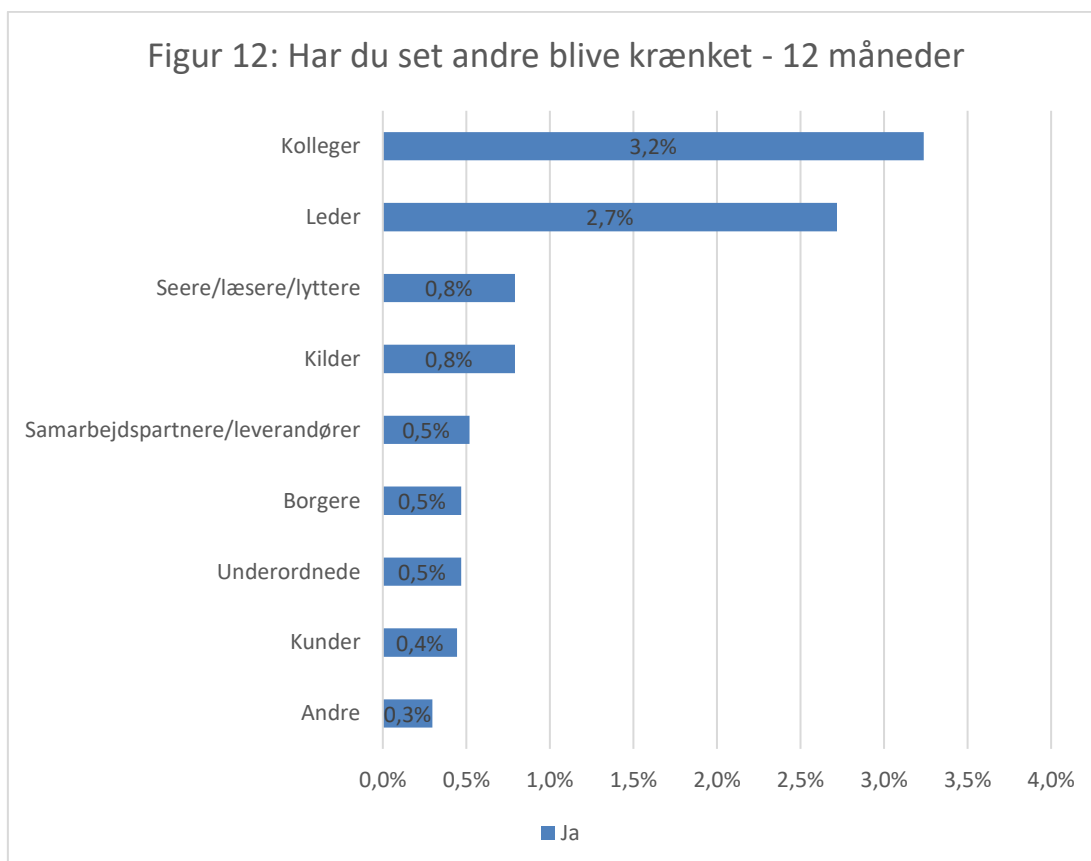
Med fare for at blive normativ kunne det have været positivt, hvis andelen, som har været i tvivl, om de har krænket andre, havde været betydeligt større, idet den udtrykker en refleksion over, hvordan det man gør, virker på andre.

7 OVERVÆRET KRÆNKELSER

5 procent har overværet, at andre er blevet krænket inden for de sidste 12 måneder og 95 procent har ikke.

Flest har set kolleger og ledere blive krænket, mens informanter, samarbejdspartnere og brugere fylder mindre. Det er en vigtig information, at ledere også kan blive krænket og ikke kun ses som mulige krænkere.

25 procent har ikke reageret, når de har overværet andre blive krænket, og 75 procent har reageret.

Den mest almindelige handling er at tale med og støtte den krænkede (69%). Der er også nogle, som underretter ledelsen eller arbejdsmiljørepræsentanten.

Figur 13: På hvilken måde har du reageret, når du har overværet ANDRE blive seksuelt krænket?

